

Ефективність функціонування агропідприємств в умовах економічної кризи залежить від своєчасності формування інформації про ринкову ситуацію, постачальників, споживачів, конкурентів, динаміку цін тощо. Тому раціональна система інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту агропідприємств має враховувати зовнішні і внутрішні інформаційні сфери та відображати комплексну інформацію про діяльність агропідприємства.

Таким чином, аграрні підприємства у своїй виробничо-господарській діяльності мають приділяти значну увагу вдосконаленню технологій, спеціалізації та концентрації виробництва, організації й оплаті праці, впровадженню досягнень науково-технічного прогресу, а також набутому досвіду. Обов'язковою умовою зростання ефективності агровиробництва є наявність високопродуктивної техніки, яка відповідає новітнім технологіям, а також забезпеченість сільськогосподарських підприємств якісною сировиною та матеріалами. Разом з тим, не дивлячись на досконалість наявних виробничих ресурсів, їх віддача та прибутковість виробництва будуть зростати тільки за умови їх грамотного використання при впровадженні ефективного виробничого менеджменту.

Список використаних джерел:

1. Бутко М.П., Задорожна С.М., Іванова Н.В. Виробничий менеджмент: підручник. Київ, 2019. 424 с.
2. Бойчук Н.Я., Орел В.В. Оптимізація управління бізнес-процесами на підприємствах України. Збірник наукових праць Національного технічного університету України «КПІ». 2018. Вип. 17. С. 173-180.
3. Довба І.В., Сойма С.Ю. Особливості оптимізації управління бізнес- процесами підприємства та методи їх удосконалення. Економіка і суспільство. Мукачівський державний університет. Вип. 6. 2018. С.130-133.
4. Корзаченко О.В. Оптимізація бізнес-процесів українських підприємств: проблеми та перспективи. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. Вип. 3. С. 64-69.

УДК 338.436:005.21:330.341.1

ХАХУЛА Б.В., доктор філософії в галузі економіки, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуті питання дослідження основ стратегічного управління бізнес-процесами агропідприємств та надання пропозицій щодо шляхів їх удосконалення з використанням стратегічних інструментів та інноваційних технологій.

Ключові слова: підприємство, інновація, управління, стратегічне управління, інноваційний розвиток, бізнес-процеси.

В сучасних умовах все більшого розповсюдження набуває впровадження інновацій в управління бізнес-процесами організацій. Особливого значення це має для галузі аграрного виробництва, що обумовлено постійною потребою в пристосуванні до змін ринку. Актуальність аналізу розвитку системи стратегічного управління бізнес-процесами обґрунтовується необхідністю узгодження бізнес-процесів внутрішнього середовища зі

змінами, включаючи інноваційні зрушення зовнішнього середовища, задля своєчасної та конструктивної реакції на них.

Зміни в ринковій економіці провокують збільшення значення процесу формування стратегічного менеджменту та визначення економічного потенціалу діяльності підприємства, зокрема його інноваційної діяльності і можливостей для впровадження інноваційних технологій.

Сучасні умови ведення бізнесу зумовлюють активне зосередження підприємства на управлінні бізнес-процесами. Складнощі в управлінні економічними процесами в Україні визначаються її нестабільністю та глибиною соціально-фінансових наслідків для бізнес-сектору, який має функціонувати в непереборних умовах. В такій ситуації головною проблемою є координації управління бізнес-процесами, яка забезпечує адаптивну взаємодію до змін у нестабільному фінансовому світі та розробляє рішення для гнучкості економіки, які можна модифікувати в період їх реалізації.

Зростаючий динамізм і невизначеність зовнішнього середовища викликає проблему своєчасного пристосування сільськогосподарських організацій до умов, що постійно модифікуються. Досвід світової практики показує, що з метою подолання цієї перешкоди, все більше використовується концепція стратегічного менеджменту [1].

Багато сучасних підприємств, які орієнтовані на довгострокові результати бізнесу, відкривають шлях для переходу до методів управління процесами, які дозволяють їм виробляти конкурентоспроможні продукти та послуги, що набуває глобального значення.

Особливістю стратегічного менеджменту в аграрному секторі є його специфіка. Гальмівні фактори створюють перешкоди у розвитку аграрного сектору, його ефективному функціонуванню, що, зокрема, визначає потребу та доцільність регулювання цієї сфери інструментами державного впливу, що передбачає використання стратегічного планування, з метою покращення перспектив розвитку, вдосконалення та процвітання аграрного сектору в майбутньому.

В сучасному світі з великою швидкістю відбувається розвиток інноваційного розвитку підприємницької діяльності в усіх сферах економіки. Для аграрної галузі даний процес має велике значення з огляду на специфічність та підвищений ризик її функціонування. Все більшого значення набувають процеси диджиталізації діяльності, тобто супровід господарських процесів цифровими технологіями [2]. Існує постійна потреба в пошуку нових рішень з метою підвищення привабливості підприємства на ринку, зростання рентабельності виробництва, покращення екологічних характеристик навколишнього середовища та кінцевого продукту діяльності.

Зростання значущості інноваційних зрушень викликає процеси активізації інноваційного розвитку агропідприємства й потребує формування ефективної системи керування її бізнес-процесами. Щоб мати можливість реалізувати інноваційні завдання, що постають перед підприємством, необхідна переорієнтація системи управління організацією на використання нових управлінських рішень, методів і технологій [2].

Таким чином, процес інноваційного розвитку підприємства можна описати як сукупність дій, внаслідок яких в системі відбуваються організаційні зміни, а також зміни кадрових відносин, співпраці із зовнішніми контрагентами (постачальниками, кінцевими споживачами).

З метою успішного вирішення інноваційних завдань, що виникають на ринку, необхідно розробити систему стратегічного менеджменту бізнес-процесів інноваційної діяльності, яка базується на розподілі складного процесу на прості елементи та побудові специфічного керування бізнес-процесами.

Впровадження бізнес-процесів є складовою інноваційного розвитку з огляду на те, що це і стратегічна, і оперативна діяльність. При стратегічному управлінні бізнес-процесами в процесах інноваційного розвитку необхідно враховувати ступінь та якісні властивості інноваційного потенціалу, що є достатнім для їх виконання [3].

Задля оптимального виконання бізнес-процесів доцільно робити прогноз

фінансових результатів і затрат, які виникають у зв'язку з інноваційно-спрямованою діяльністю розвитку. В цих умовах пошук оптимального стану повинен включати як процеси, так і зв'язки між ними.

Шлях інноваційного розвитку в сучасних умовах є невід'ємною або навіть вирішальною частиною економічного процвітання всіх галузей господарювання країни. Спираючись на досвід зарубіжних країн, можна зазначити, що шляхом розширеного використання інноваційних досягнень в діяльності можна заповнити конкурентоздатною продукцією власного виробництва як внутрішній, так і зовнішній ринок. Основною характеристикою системи менеджменту інноваційного розвитку підприємства є те, що воно зосереджене не тільки на внутрішніх відносинах, а й на тому, що підприємство повинне повною мірою залучати наявні та потенційні можливості ринку в аспекті інноваційного процвітання, щоб успішно конкурувати та максимізувати прибуток, з метою стабільного розвитку організації в цілому.

Аналізуючи процеси інноваційного розвитку в агробізнесі, зокрема в галузі рослинництва, встановлено підвищення привабливості використання нових технічних засобів у виробництві агропродукції. Здійснення господарської діяльності в галузі рослинництва потребує постійного моніторингу і своєчасного вжиття необхідних агротехнічних заходів. В минулі роки ці задачі здійснювалися з використанням наземної техніки. Сучасні умови спровокували швидкий розвиток альтернативних технологій. Одним із наслідків цього процесу стало використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) в процесі стратегічного управління інноваційним розвитком аграрного підприємства.

Слід відзначити основні тенденції у впровадженні сучасних ІТ-пристосувань у сільське господарство [4]: розроблення систем точного землеробства з глобальними навігаційними супутниковими системами та системами дистанційного зондування; технології безпілотного управління; системи дистанційного обліку та управління матеріально-технічними цінностями; моделювання за сценарним підходом та інтелектуальний аналіз показників; використання мобільних телефонів з метою контролю стану земельних угідь (агроскаутінг) тощо.

Таким чином, існуючі тенденції використання інноваційних технологій у сфері аграрного виробництва, які зумовлюють жорстку конкуренцію в цій сфері та викликають потребу агровиробників у пристосуванні до них та постійному вдосконаленні. З цієї метою варто утворювати окремі структурні одиниці, діяльність яких буде спрямована на управління інноваційним розвитком підприємства та особливу увагу приділяти розробці інноваційної стратегії та політиці організації. Окрім того, інноваційний розвиток потребує підтримки з боку держави, виходячи з того, що певні законодавчі акти наразі обмежують їх повноцінне впровадження. Це призводить до того, що процес реалізації є простішим для великих агрохолдингів, внаслідок цього виникають несприятливі умови для функціонування малих підприємств. З огляду на це, сприятлива політика держави у галузі сільського господарства здатна сприяти розвитку малого та середнього бізнесу.

Узагальнюючи вищевикладене, інноваційний розвиток агропідприємства слід розглядати як процес господарської діяльності, що орієнтований на застосування різноманітних інноваційних елементів у виробничій, маркетинговій і збутовій діяльності з метою зростання ефективності діяльності та її конкурентної позиції на ринку.

Список використаних джерел:

1. Артеменко Л. П., Шиліпук О. Я. Особливості стратегічного управління аграрними підприємствами. Всеукраїнська науково-практична конференція "Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін". 2020. С. 18-21.
2. Свиридова С.С., Толстова С.А. Сучасні інструменти стратегічного управління сільськогосподарськими підприємствами. Економіка: реалії часу. 2017. № 2(30).

С. 109-116.

3. Чорна І.А. Стратегічне управління інноваціями в аграрних підприємствах: наук. роб. під керівн. Н.М. Горобець. Дніпро : ДДАЕУ. 2020. С. 57.
4. Ходаківський О. М. Управління бізнес-процесами підприємства. Агросвіт. 2017. № 22. С. 60-64.

УДК 005.336.3:658.516

ХАХУЛА Б.В., доктор філософії в галузі економіки, доцент

МЕЙТА О.А., здобувач вищої освіти

АТАМАШКО Д.В., здобувач вищої освіти

Білоцерківський національний аграрний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У статті розглянуто питання інструментарію удосконалення системи менеджменту на підприємстві, який забезпечить реалізацію конкурентної стратегії підприємства. Визначено, що для успішного впровадження механізму менеджменту якості необхідно модернізувати стратегію розвитку підприємства загалом та у сфері забезпечення якості; для досягнення визначених стратегічних цілей розвитку підприємства і завдань політики у сфері якості.

Ключові слова: управління, якість, менеджмент якості, система менеджменту якості, підприємство, політика якості.

В сучасних умовах глобалізації бізнесу, загострення конкурентної боротьби на міжнародних та національних ринках, швидкого оновлення продукції й послуг внаслідок розвитку науково-технічного прогресу для підприємств найбільш важливим питанням стає можливість зберегти свої позиції на ринку та забезпечити перспективи розвитку. У їх вирішенні забезпечення якості є однією з першочергових складових конкурентоспроможності та утримання прихильності споживачів, а також розширення сфери свого впливу. Якість та обсяги продукції виступають кінцевими результатами виробництва й стратегічним завданням будь-якої організації є зростання обсягів за умови підтримання й покращення якості. Внаслідок цього, проблематика ефективного й раціонального управління якістю, її стандартизації та сертифікації була й залишається актуальною на всіх рівнях економічного агрегування: рівні світового господарства – міжнародні вимоги до якості, рівні національної економіки – забезпечення соціальних гарантій споживачів, рівні окремої організації – збереження і розширення власних позицій та підтримання репутації.

Якість продукції є одним із найважливіших критеріїв успішності функціонування будь-якої організації. Сьогодні споживач все більше стає вибагливим та перебірливим щодо вибору благ з метою задоволення власних потреб, відповідно виробникам доводиться наполегливо працювати на забезпечення належного рівня якості продукції, її доступності, надання послуг післяпродажного сервісу, щоб залучити та утримати своїх покупців. На макроекономічному рівні покращення якості продукції виступає найважливішою умовою інтенсифікації економічного розвитку, джерелом економічного зростання країни та ефективності виробництва її національного господарства. Це обумовлює системно важливу роль комплексного управління якістю на підприємстві. Отже, з позицій підприємства – мікроекономічного аналізу, якість продукції є першочерговою умовою конкурентоспроможності, що в свою чергу є умовою утримання на ринку підприємства та забезпечення прибутковості його діяльності [1].